TIBETAN NEWS

Regd. No. HPTIB/2017/74104

དབུ་མའི་ལམ་ནི།
རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིའི་ནང་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་ཡོངས་ལ་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྐྱོང་གི་གནས་བབ་ཚད་ལྡན་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་དགོས།
བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་བཀའ་ཤག་གིས།

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༤༩ རབ་གནས་ལྕགས་གླང་ལོ། | བོད་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༠ རེས་གཟའ་ལྷག་པ། | 12th January 2022

ལོ་ ༥ ཨང་། ༥༤ | བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་བདུན་རེའི་ལས་རིམ་གསར་ཤོག | Vol. 5 Issue 54 Price Rs. 1

སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བསྔགས་བརྗོད་ཀྱི་གསུང་འཕྲིན་སྩལ་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༠༡ ཚེས་ ༠༨ ཉིན་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་སློབ་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ལྔའི་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་རྡུལ་ཕྲན་གོ་མཚོན་གྱི་དམག་འཁྲུག་སྔོན་འགོག་བྱེད་རྒྱུ་དང་། རྡུལ་ཕྲན་གོ་མཚོན་གྱི་འགྲན་བསྡུར་མི་བྱེད་རྒྱུ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་གསལ་བསྒྲགས་སྤེལ་བ་ལ་བསྔགས་བརྗོད་ཀྱི་གསུང་འཕྲིན་ཞིག་གནང་ཡོད།

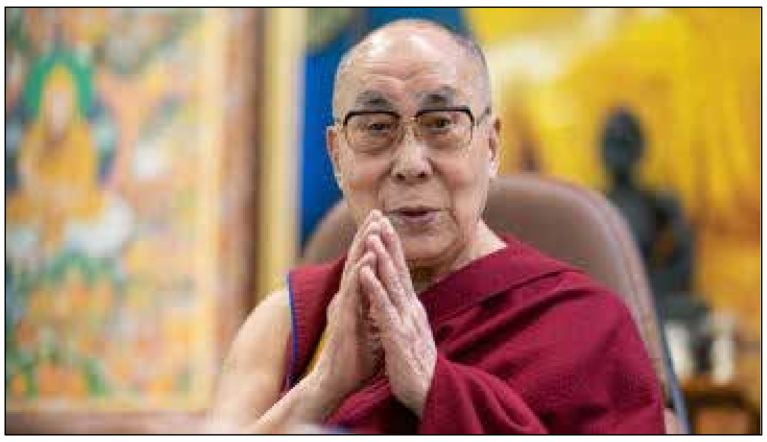

དེ་ཡང་གསུང་འཕྲིན་ནང་འཁོད་དོན། རྡུལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ལྔས་རྡུལ་ཕྲན་གོ་མཚོན་གྱི་དམག་འཁྲུག་སྔོན་འགོག་བྱེད་རྒྱུ་དང་། རྡུལ་ཕྲན་གོ་མཚོན་གྱི་འགྲན་བསྡུར་མི་བྱེད་རྒྱུ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་གསལ་བསྒྲགས་སྤེལ་བ་ལ་བསྔགས་བརྗོད་ཡོད། རང་ཉིད་ནི་འཛམ་གླིང་ཁྲོན་ཡོངས་ལ་གོ་མཚོན་མེད་པ་དང་། རྡུལ་ཕྲན་གོ་མཚོན་གཏན་མེད་དུ་བཟོ་ཐབས་ལ་འབད་བརྩོན་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། ད་ལན་གྱི་གསལ་བསྒྲགས་འདི་ནི་བཟང་ཕྱོགས་སུ་གོམ་སྟབས་སྤོས་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འདིའི་ནང་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་ནའང་། རྡུལ་ཕྲན་གོ་མཚོན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མི་གྲངས་ས་ཡ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་ཚེ་སྲོག་འཕྲོགས་ཏེ་འཚེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་བའི་དུས་རབས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན། མཉམ་འབྲེལ་གྱི་གསལ་བསྒྲགས་འདི་ནི་སྔར་བས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ཚབས་ཆེ་རུ་སོང་བ་ཤེས་ཐུབ་ལ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འདི་ཞི་བདེ་དང་། མཉམ་འབྲེལ་གྱི་དུས་རབས་ཤིག་ཡོང་བའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པ་བསྟན་ཡོད། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་དང་། དེའི་ཁོངས་ཀྱི་ཚོགས་མི་རྒྱལ་ཁབ་སོགས་སྤྱི་སྤྱིར་ཚང་མས་རྡུལ་ཕྲན་གོ་མཚོན་གྱི་འཇིགས་པ་མེད་པར་བཟོ་ཐབས་ལ་སྒོ་ཀུན་ནས་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས། འགྲོ་བ་མི་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་དང་། འགྲོ་བ་སྤྱིའི་བདེ་ཐབས་ལ་སེམས་ཁུར་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས། རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་དབར་རྩོད་རྙོག་ལྟ་བུ་བྱུང་ཚེ་གྲོས་མོལ་དང་བསམ་གཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་དཀའ་རྙོག་སེལ་ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཡོད། འཚེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་བདེ་ཡུན་དུ་མི་གནས་པ་ནི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ལ་བལྟས་ན་ཤེས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུང་འཕྲིན་སྩལ་ཡོད་པ་བཅས།།

ཏོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་གིས་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་ཐེངས་ ༡༣ སྤེལ་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༨ རེས་གཟའ་ཕུར་བུ་ཉིན་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་

འཕྲོད་བསྟེན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཏོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་གིས་གསར་འགོད་གསལ་བསྒྲགས་ཐེངས་ ༡༣ དེ་སྤེལ་གནང་སོང་།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་སྲིད་སྐྱོང་སྤེན་པ་ཚེ་རིང་མཆོག་གིས་གསུང་དོན། དེ་རིང་ཆེད་མངགས་མང་ཚོགས་ལ་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་སྙེ་ཏོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་དང་འབྲེལ་བའི་སྔོན་འགོག་སྐོར་ད་ལྟ་ནས་བསམ་བློ་མ་བཏང་བ་ཡིན་ན། ཕྱིས་སུ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་འཕྲད་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་སྐབས། དེ་རིང་མང་ཚོགས་ལ་ཞུ་རྒྱུའི་ལས་རིམ་འདིའི་ཐོག་འཕྲོད་བསྟེན་དྲུང་ཆེ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་ལགས་ཕེབས་ཡོད། ཏོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་འདི་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༧ བར་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མི་གྲངས་ ༡༡༨ ཙམ་འདས་གྲོངས་སུ་ཕྱིན་ཡོད། དབར་ཁྲོན་བོད་མི་གྲངས་ ༡༨༣ འདས་གྲོངས་སུ་ཕྱིན་པའི་ཁོངས་ཕྱི་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༧ ནས་ད་བར་ཟླ་བ་བདུན་ལྷག་ཙམ་རིང་བོད་མི་གྲངས་ ༩༨ ཙམ་ལས་འདས་གྲོངས་ཕྱིན་མེད་པ་འདི་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཏོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་ཛ་དྲག་ལས་དོན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོ་འཕྲོད་བསྟེན་དྲུང་ཆེ་དཔལ་ལྡན་དོན་གྲུབ་ལགས་དང་ཚོགས་མི་སྨན་པ་ས་འདུ་ཚང་ཆེ་བརྟན་རྡོ་རྗེ་ལགས། སྨན་པ་ཚེ་དབང་རྟ་མགྲིན་ལགས། ཕྱི་ལུགས་སྨན་པ་བསྟན་འཛིན་བརྩོན་འགྲུས་ལགས་དང་སྨན་པ་རིན་ཆེན་བཟང་མོ་ལགས། ཤེས་རིག་དྲུང་ཆེ་འཇིགས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ལགས། བདེ་ལེགས་སྨན་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ཟླ་བ་ཕུན་སྐྱིད་ལགས། བོད་ཀྱི་སྨན་རྩིས་ཁང་གི་འགན་འཛིན་ཚེ་རིང་བཀྲ་ཤིས་ལགས་སོགས་ཀྱིས་འགན་བཞེས་པའི་ཐོག་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་། སློབ་གྲྭ། གཞུང་ཁོངས་མིན་པའི་ཚོགས་པ་ཁག་དང་གང་ཟག་སྒེར་སོ་སོ་བཅས་ཕྱི་ནང་ཚང་མས་མཉམ་རུབ་གནང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་སྟངས་འདི་ལྟར་ཆགས་ཡོད། གང་ལྟར་གནས་སྟངས་ཐབས་སྡུག་པོའི་འོག་ནས་བཟང་བ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། ད་བར་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྔོན་འགོག་སྨན་ཁབ་གཉིས་ཀར་བརྒྱབ་ཟིན་པ་ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་གཅིག་མཚུངས་སླེབས་ཡོད། ད་ལྟའི་དུས་སུ་འཛམ་གླིང་ནང་ཏོག་དབྱིབས་གཉན་རིམས་ཀྱི་ནད་འབུའི་ངོ་བོ་འགྱུར་བ་ཕྲན་བུ་ཕྱིན་ཏེ་ཨོ་མི་ཀྲོན་ (Omicron) ཞེས་པའི་ནད་ཡམས་འདི་ཉིད་ཁྱབ་བརྡལ་ཤུགས་ཆེ་འགྲོ་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཞུ་བཞིན་ཡོད། ད་ལྟ་ཡིན་ནའང་ཨོ་མི་ཀྲོན་སྐོར་འཛམ་གླིང་གི་ཚན་རིག་པས་ཉམས་ཞིབ་གནང་དང་གནང་བཞིན་པ་རེད། ཉམས་ཞིབ་གནང་བཞིན་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་ཐོག་ནས་ད་ལྟ་གསུང་བཞིན་པ་ནི་ཌེལ་ཊ་ (Delta) དང་བསྡུར་བ་ཡིན་ན་སྲོག་ལ་ཉེན་ཁ་ཆུང་བ་ཡོད་སྐོར་གསུང་བཞིན་ཡོད། སྔོན་འགོག་སྨན་ཁབ་གཉིས་ཀར་བརྒྱབ་ཟིན་པ་རྣམས་ལ་ནད་ཡམས་འདི་རྒྱ་བ་ཉིད་ནས་མ་འགོ་བ་དེ་འདྲ་རེད་མི་འདུག འགོས་པ་དེ་འདྲ་མང་པོ་བྱུང་འདུག་པ་མ་ཟད། འདས་གྲོངས་སུ་གྱུར་བ་ཡང་བྱུང་འདུག དེ་རིང་འདིར་ཆེད་མངགས་བཅར་ནས་མི་མང་ལ་འབོད་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ། སུད་ཚོང་བ་ས་ཁུལ་སོ་སོའི་རྒྱུན་ལས་རྣམ་པ་ཚོས་སོ་སོའི་ཁྲབ་ཁོངས་མི་མང་རྣམས་ལ་གོ་བསྐྲོན་སློབ་གསོ་ངེས་པར་དུ་གནང་རོགས། གང་ཡིན་ཟེར་ན་བོད་མི་སུད་ཚོང་བ་ས་ཁུལ་མི་འདྲ་བ་ ༣༥༨ ཙམ་གྱི་ནང་ཡོད་སྐབས། དེ་དག་ཚང་མ་ལོ་གསར་སྐབས་རང་ཁྱིམ་དུ་ལོག་ཡོང་གི་ཡོད་པར་བརྟེན་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ནད་ཡམས་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་སྐབས། འགན་དེ་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་འཁྱེར་དགོས་ཀྱི་འདུག་མ་གཏོགས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཁོ་ནས་འགན་འཁུར་ཏེ་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད་མི་འདུག ཅེས་སོགས་གསུངས། །

གནས་ཚུལ་སྙིང་བསྡུས།

ལ་དྭགས་བོད་མིའི་ས་གནས་ཁྲིམས་དྲུང་གི་ལས་འཁུར་དམ་འབུལ་ལེགས་གྲུབ།

༄༅། །ཁྲིམས་ལུགས་རིག་པ་བ་ལས་དོ་ཟླ་བ་ཆོས་སྒྲོན་ལགས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༠༡ ཚེས་ ༥ ཉིན་ལ་དྭགས་བོད་མིའི་ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་དྲུང་དུ་བསྐོ་བཞག་བྱུང་སྟེ། དེ་རིང་སྔ་དྲོའི་ཆུ་ཚོད་ ༡༠ པ་ཐོག་དྲ་སྣང་ (virtual) བརྒྱུད་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་སྒྲིང་བཙན་ཚོམས་ཆེན་དུ་ལྷོ་ཕྱོགས་བོད་མིའི་ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་པ་བསྟན་འཛིན་ཡོན་ཏན་མཆོག་གི་མདུན་དུ་ལ་དྭགས་ཁྲིམས་དྲུང་གསར་པ་ཟླ་བ་ཆོས་སྒྲོན་ལགས་ནས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གི་ཁྲིམས་ལུགས་དབང་འཛིན་རྩ་འཛིན་ཁྲིམས་ཡིག་དོན་ཚན་ ༥༨ [ཅ] ནང་གསལ་ས་གནས་ཁྲིམས་དྲུང་གི་ལས་འཁུར་དམ་བཅའ་འབུལ་བཞེས་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་ཡོད།

ལ་དྭགས་ས་གནས་ཁྲིམས་དྲུང་བློ་བཟང་ལགས་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༡ ནས་བྱང་ཕྱོགས་བོད་མིའི་ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དུ་གནས་སྤོས་དང་། བྱང་ཕྱོགས་ས་གནས་ཁྲིམས་དྲུང་ཕུན་ཚོགས་དཔལ་ལྡན་ལགས་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༧ ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་བོད་མིའི་ས་གནས་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དུ་གནས་སྤོས། ལྷོ་ཕྱོགས་ས་གནས་ཁྲིམས་དྲུང་ཕུན་ཚོགས་སྒྲོལ་མ་ལགས་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༩ ནས་ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དུ་གནས་སྤོས་བཅས་ཁོངས་སོ་སོར་ལས་འགན་བཀོད་སྒྲིག་གནང་ཡོད་པའི་གསར་འགྱུར་སྙིང་བསྡུས་སོ། །

ལྷོ་ཨ་ཕི་རི་ཀའི་སྐྱུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་ནས་ཆོས་ལུགས་ནང་ཁུལ་གྱི་སྨོན་ལམ་འདུ་ཚོགས་སྟེང་མཉམ་ཞུགས་གནང་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༨ ཉིན་ཨཕ་རི་ཀའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀོང་རེ་སི་ཚབ་སྲིད་ཚོགས་པ་དབུ་བརྙེས་ནས་ལོ་ངོ་ ༡༡༠ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་སྲུང་བརྩི་ཉིན་མོ་དང་བསྟུན། ཆོས་ལུགས་ནང་ཁུལ་གྱི་སྨོན་ལམ་འདུ་ཚོགས་ཤིག་ལྷོ་ཨཕ་རི་ཀའི་པོ་ལོག་ཝ་ནེ་ལིམ་པོ་པོ་མངའ་སྡེའི་ (Polokwane of Limpopo) ནང་རྟེན་གཞི་བྱས་པའི་པེ་ཊར་མོ་ཀ་བྷའི་ (Peter Mokaba) རྩེད་ར་ནང་ཚོགས་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དེར་ལྷོ་ཨཕ་རི་ཀའི་སྐྱུ་ཚབ་དོན་གཅོད་དངོས་གྲུབ་རྡོ་རྗེ་ལགས་དང་། དོན་ཁང་གི་ལྷ་གྲུབ་དགེ་རྒན་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ་ལགས་རྣམ་གཉིས་ཆོས་ལུགས་ནང་ཁུལ་གྱི་སྨོན་ལམ་འདུ་ཚོགས་སྟེང་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད།ཐེངས་འདིའི་ཆོས་ལུགས་ནང་ཁུལ་གྱི་སྨོན་ལམ་འདུ་ཚོགས་ཐོག་ཡེ་ཤུ་དང་། ཧིན་དུ། ནང་པ། འཇིའུ་སོགས་འཛམ་གླིང་གི་ཆོས་ལུགས་གཙོ་ཆེ་ཁག་བདུན་གྱི་དབུ་ཁྲིད་རྣམ་པ་མཉམ་ཞུགས་ཀྱིས་རང་རང་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་ལྟར་སྨོན་ལམ་གསུང་འདོན་གནང་ཡོད་པ་བཅས། །

ཨ་རིའི་ཕྱི་སྲིད་ལྷན་ཁང་གིས་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་རྒྱུན་ལས་སྔོན་རྩིས་བཀའ་འཁྲོལ་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོ་སྐུ་ཞབས་པེ་ཊིག་ལི་ཧི་མཆོག་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་ཕྱག་བྲིས་ཕུལ་བ།

༄༅། །ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་པེ་ཊིག་ལི་ཧི་ (Patrick Leahy) མཆོག་དང་། ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་མང་གཙོ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་སྐུ་ཞབས་ཛིམ་མེག་ཀྲོ་ཕན་ (Jim Mc Govern) མཆོག ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་སྐུ་ཞབས་མར་ཁོ་རུ་བྷིའོ་ (Marco Rubio) མཆོག ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་འོག་མའི་འཐུས་མི་སྐུ་ཞབས་ཁྲིར་སི་སི་མི་ཐི་ (Chris Smith) མཆོག་བཅས་ཀྱིས་དབུ་ཁྲིད་དེ་ཨ་རིའི་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་འཐུས་མི་གྲངས་ ༦༠ ལྷག་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ཨ་རིའི་ཕྱི་སྲིད་ལྷན་ཁང་གི་སྤྱི་དམངས་བདེ་འཛུགས་དང་མང་གཙོ། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཆེན་པའི་དྲུང་ལས་ཨུམ་སྐུ་ཨ་ཛི་ཪ་ཛེ་ཡ་མཆོག་ལ་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་ཕུལ་ཏེ་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་དང་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་སྐུ་ཞབས་ཇོ་བྷའི་ཌེན་ (Joe Biden) མཆོག་གི་འཛིན་སྐྱོང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བོད་དོན་ཆེད་དུ་ཕྱག་ལས་གནང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞི་དོན་ཚན་བཅུ་ཅན་ཞིག་བཟོས་ཡོད་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་༢༠༢༢ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༥ ཉིན་ཨ་རིའི་ཕྱི་སྲིད་ལྷན་ཁང་གི་ཁྲིམས་བཟོ་ལས་དོན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་ནན་པ་ནེ་ཛི་ཌུ་ར་ཀོག་ལུ་ (Naz Durakoglu) ལགས་ཀྱིས་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་མའི་རྒྱུན་ལས་སྔོན་རྩིས་བཀའ་འཁྲོལ་ཚོགས་ཆུང་གི་ཚོགས་གཙོ་སྐུ་ཞབས་པེ་ཊིག་ལི་ཧི་ (Patrick Leahy) མཆོག་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའི་ཡིག་ལན་ཞིག་ཕུལ་བའི་ནང་འཁོད་དོན།

སྐུ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ཨ་རིའི་ཕྱི་སྲིད་ལྷན་ཁང་གི་སྤྱི་དམངས་བདེ་འཛུགས་དང་མང་གཙོ། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཆན་པའི་དྲུང་ལས་ཨུམ་སྐུ་ཨ་ཛི་ཪ་ཛེ་ཡ་ (Uzra Zeya) མཆོག་ལ་ཕྱག་བྲིས་ཤིག་ཕུལ་ཏེ་ཨ་རིའི་འཛིན་སྐྱོང་དང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་མཉམ་རུབ་ཐོག་ཨ་རིས་བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས་དེ་ཉིད་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་ཇི་ལྟར་གནང་ཕྱོགས་སྐོར་དགོངས་ཚུལ་གསུངས་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ང་ཚོས་སྐུ་ཉིད་ཀྱིས་བོད་མིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཆེ་མཐོང་ལ་ཐུགས་འཚབ་གནང་བཞིན་པའི་སྐོར་བརྒྱུད་སྤེལ་ཞུས་ཡོད་ལ། ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་འཐུས་མི་རྣམ་པས་གནད་དོན་དེའི་ཐད་ཡུན་རིང་ཐུགས་སྣང་གནང་བཞིན་པར་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཨ་རིའི་ཕྱི་སྲིད་ལྷན་ཁང་གི་དྲུང་ཆེ་སྐུ་ཞབས་ཨན་ཊོ་ནི་བྷི་ལིན་ཀེན་ (Antony J. Blinken) མཆོག་གིས་དྲུང་ལས་ཨུམ་སྐུ་ཨ་ཛི་ཪ་ཛེ་ཡ་མཆོག་ཨ་རིའི་བོད་དོན་དམིགས་བསལ་འབྲེལ་མཐུད་པར་བསྐོ་གཞག་གནང་བ་དེས་འཛིན་སྐྱོང་གི་ངོས་ནས་གྲོས་གཞི་འདི་གལ་འགངས་ཆེན་པོར་བཞག་གནང་ཡོད་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད། ཨ་རི་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༢ ལོའི་བོད་དོན་སྲིད་བྱུས་ (Tibetan Policy Act of 2002) ཞེས་པ་བསྒྱུར་བཅོས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༠ ལོའི་བོད་དོན་སྲིད་བྱུས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཁྲིམས་ (Tibetan Policy and Support Act of 2020) ཞེས་གཏན་འཁེབས་གནང་བ་གཞིར་བཟུང་སྐུ་མཐུད་བོད་མིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལ་བརྩི་བཀུར་དང་གོང་མཐོར་གཏོང་རྒྱུའི་ཚོད་སེམས་བརྟན་པོ་ཡོད། ཨ་རིའི་ཕྱི་སྲིད་ལྷན་ཁང་གི་ངོས་ནས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞུང་གིས་བོད་ནང་གི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་གཙོས་ཨ་རི་ཚུད་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་གི་ནང་ཡོད་པའི་བྱིས་འབྱོར་བོད་མི་རྣམས་ལ་བརྙས་བཅོས་དང་། སུན་གཙེར། བྱ་ར་བྱེད་བཞིན་པ་མཚམས་འཇོག་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་གནང་གི་ཡོད།

རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་རང་སྣང་གང་དྲན་གྱིས་བོད་མི་བཙོན་འཛུག་དོ་དམ་དང་བརྙས་བཅོས་བྱེད་བཞིན་པའི་ཐད་ང་ཚོས་སེམས་འཚབ་བྱེད་བཞིན་པའི་སྐོར་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་སྐུ་ཞབས་ཇོ་བྷའི་ཌེན་ (Joe Biden) མཆོག་དང་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་གཞོན་པ་ཀུམ་སྐུ་ཀ་མ་ལྷ་ཧྰི་རིས་མཆོག་གི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ངོས་ནས་རྒྱུན་དུ་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་ལྷན་དུ་གླེང་སློང་གནང་གི་ཡོད། ང་ཚོས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་དྲག་གནོན་བྱེད་བཞིན་པ་དེ་མཚམས་འཇོག་ཡོང་སླད་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཉེ་ཆར་ཕྱི་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་ཨ་རིའི་ནོར་སྲིད་ལྷན་ཁང་གིས་རྒྱ་ནག་གི་འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་ལས་ཁང་གྲངས་བརྒྱད་ནས་

ཆས་བཟོ་ལས་ཁང་གྲངས་བརྒྱད་ནས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་ནང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་དང་ཆོས་དད་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་རྣམས་ལ་བྱ་ར་བྱེད་བཞིན་པར་མཐུན་འགྱུར་བྱས་སྐབས་འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་ལས་ཁང་གྲངས་བརྒྱད་དེ་དག་ལ་མ་འཛུགས་འཛོག་སྔངས་ཐད་དམ་བསྒྲགས་ཉེས་ཆད་བཅད་ཡོད། འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་ལས་ཁང་བརྒྱད་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་འཕྲུལ་ལས་བཟོ་ལས་ཁང་གཅིག་གིས་མཉེན་ཆས་ཤིག་བཟོས་ཏེ་བོད་རིགས་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གཞན་རྣམས་ངོས་འཛིན་བྱས་པ་བརྒྱུད་རྒྱ་ནག་གི་དཔོན་རིགས་རྣམས་ལ་བདེ་ལན་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད།

ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་སྐུ་ཞབས་ཇོ་བྷའི་ཌེན་མཆོག་དང་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་གཞོན་པ་ཀུམ་སྐུ་ཀ་མ་ལྷ་ཧྰི་རིས་མཆོག་གི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ངོས་ནས་སུ་མཐུད་བོད་མིར་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཆོས་དང་། རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག ངོ་བོ། ལོ་རྒྱུས་ཤུལ་དངོས་རྣམས་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་སྐད་གཞོགས་འདེགས་གནང་རྒྱུའི་ཚོད་སེམས་བརྟན་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། བོད་མིའི་ནང་པའི་བླ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་དང་། སློབ་སྦྱོང་དང་གུས་བཀུར་གནང་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་བྱུས་བྱེད་བཞིན་པ་མཚམས་འཇོག་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་གནང་གི་ཡོད། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། བོད་མིའི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་དབུ་ཁྲིད་རྣམས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་ངོས་འཛིན་གྱི་གནད་དོན་དེ་ནི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཡིན་སྐབས་བོད་མིའི་ནང་པའི་ཆོས་སྡེ་ཁོ་ནར་དབང་གི་ཡོད།

རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་བྱེད་དང་རྒྱ་རིགས་རྣམས་ལ་ཨ་རིའི་ནང་རང་དབང་གི་སྒོ་ནས་ཡོང་ཆོག་གི་ཡོད་པ་ལྟར། ཨ་རིའི་གཞུང་གིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༨ ལོའི་བོད་ནང་ཕར་འགྲོ་ཚུར་འོང་གི་གོ་སྐབས་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཁྲིམས་ (Reciprocal Access to Tibet Act of 2018) ཞེས་པ་གཏན་འཁེབས་གནང་བ་གཞིར་བཞག་ཐོག་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་སྐུ་ཞབས་ཇོ་བྷའི་ཌེན་མཆོག་དང་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་གཞོན་པ་ཀུམ་སྐུ་ཀ་མ་ལྷ་ཧྰི་རིས་མཆོག་གི་འཛིན་སྐྱོང་གིས་ཨ་རིའི་གཞུང་ཚབ་མི་སྣ་དང་། ལས་བྱེད། གསར་འགོད་པ། ཡུལ་སྐོར་སྐྱོ་འཆམ་པ་བཅས་ལ་བོད་ནང་ཕར་འགྲོ་ཚུར་འོང་གི་གོ་སྐབས་འདྲ་མཉམ་རག་ཐབས་སུ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུའི་ཚོད་སེམས་བརྟན་པོ་ཡོད། ང་ཚོས་གོ་སྐབས་འདི་ལྟ་བུ་ཏ་ཅང་ཛ་དྲག་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་རྩི་ཡི་ཡོད། གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ང་ཚོས་བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ལ་ལྟ་རྟོག་དང་། རྒྱ་ནག་གིས་བོད་མིར་བརྙས་བཅོས་དང་དྲག་གནོན་བྱེད་བཞིན་པ་རྣམས་ཐེར་འདོན་དང་རོགས་རམ་གནང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ངོས་འཛིན་ཞུ་ཡི་ཡོད།

ཨ་རིས་སུ་མཐུད་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གམ་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་བམ་ཡང་ན་མང་གཙོའི་ལམ་ནས་བདམས་ཐོན་བྱུང་བའི་བོད་མིའི་དབུ་ཁྲིད་རྣམ་པ་དང་ལྷན་དུ་སྔོན་འགྲོའི་ཆ་རྐྱེན་གང་ཡང་མེད་པའི་ཐོག་ནས་བོད་རྒྱའི་གྲོས་མོལ་བསྐྱར་གསོ་ཞུས་ཏེ་གྲོས་མོལ་གྱི་ལམ་ནས་བོད་རྒྱའི་དཀའ་རྙོག་སེལ་ཐབས་ཞུ་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་གནང་གི་ཡོད། ང་ཚོས་ཕན་ཚུན་གྲོས་མོལ་མོས་མཐུན་བྱུས་པ་ཡིན་ན་བོད་མི་ཡོངས་ལ་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རང་སྲིད་རང་སྐྱོང་འཐོབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། སྐད་ཡིག་བཅས་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་པ་མ་ཟད། མ་འོངས་ཕྱུགས་རྒྱང་རིང་པོར་བོད་ནང་བརྟན་ལྷིང་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཞུ་ཡི་ཡོད།

མཐའ་དོན་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་སྐུ་ཞབས་ཇོ་བྷའི་ཌེན་མཆོག་དང་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་གཞོན་པ་ཀུམ་སྐུ་ཀ་མ་ལྷ་ཧྰི་རིས་མཆོག་གི་འཛིན་སྐྱོང་གིས་འགྲོ་བ་མིའི་བདེ་སྡུག་ལ་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ་མི་མང་ཆེས་ཉམ་ཐག་དང་ཚེ་སྲོག་སྲུང་སྐྱོབ་སྐྱོང་སྣང་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གནང་རྒྱུའི་མཆོན་པའི་བཅན་བྱོལ་བོད་མི་རྣམས་ལ་རོགས་རམ་གནང་རྒྱུའི་སྒྲིབས་པ་ཡོད། ང་ཚོས་སུ་མཐུད་བལ་ཡུལ་ནང་གི་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་རྣམས་ལ་དེབ་སྐྱེལ་ཡིག་ཆ་རག་ཐབས་སུ་སྐུལ་མ་གཏོང་གི་ཡོད་ལ། དེབ་སྐྱེལ་ཡིག་ཆ་རག་པ་ཡིན་ན་ཁོང་ཚོས་ལས་ཀ་དང་། ཚོང་ལས། སློབ་སྦྱོང་། འཕྲོད་བསྟེན། སྤྱི་ཚོགས་སྲུང་སྐྱོབ། འཚོ་ཐབས་བཅས་ཀྱི་གོ་སྐབས་འདུ་མཉམ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

ང་ཚོས་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་དབུས་པའི་བོད་མིའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་རྣམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཚོགས་སྡེ། ཕྱག་སྒྲིལ། ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་བཅས་དང་ལྷན་དུ་མཉམ་རུབ་ཐོག་ཕྱག་ལས་ཞུ་རྒྱུའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་ཡོད། སླར་ཡང་སྐུ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་བྲིས་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བ་དང་སྙགས་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ནས་བོད་མི་དང་། རྒྱ་ནག་ནང་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་དང་ཆོས་དད་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་རྣམས་ལ་དྲག་གནོན་གྱི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་བཞིན་པ་དག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གཡོ་བ་མེད་པར་གནང་དང་གནང་བཞིན་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དྲུང་ལས་ཨུམ་སྐུ་ཨ་ཛི་ཪ་ཛེ་ཡ་མཆོག་གིས་གོ་སྐབས་གནང་བར་དགའ་བསུ་ཞུས་པ་དང་འབྲེལ་འབྱུང་འགྱུར་སྐུ་ཉིད་དང་ལྷན་དུ་གནད་དོན་དེ་ཚོའི་ཐོག་གྲོས་བསྡུར་གནང་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཅས། ཞེས་འཁོད་ཡོད།།

ཐེལ་ཧེ་ཡམ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་ཐའི་ཝན་གྱི་སྐུ་ཚབ་མིང་ཡན་ཚའི་ལགས་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་བ།

༄༅། །ཐེལ་ཧེ་ཡམ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་བ་ ༡ ཚེས་ ༧ ཉིན་ཐའི་ཝན་གྱི་སྐུ་ཚབ་མིང་ཡན་ཚའི་(Ming Yen Tsai) ལགས་དང་འཚམས་འདྲིའི་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཡོད། མཇལ་ཕྲད་དེ་ནི་སྐུ་ཞབས་ཚའི་ལགས་ཀྱིས་ལས་ཁུར་བཞེས་རྗེས་སྐུ་ཚབ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་མཇལ་འཕྲད་ཐོག་མ་དེ་ཡིན། ཚའི་ལགས་སྔོན་གྱི་སྐུ་ཚབ་ཧ་རི་ཚང་ (Harry Tseng) ལགས་ཡིན་ཞིང་། ད་ཆ་ཁོང་ཐའི་ཝན་གྱི་ཕྱི་སྲིད་བློན་ཆེན་གཞོན་པ་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་དང་ཐེལ་ཧམ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་བར་འབྲེལ་ལམ་བཟང་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁོང་ཉིད་ཐེལ་ཧེ་ཡམ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཀྱིས་ཡོ་རོབ་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་སུ་གོ་སྒྲིག་ཞུས་པའི་པར་རིས་འགྲེམས་སྟོན་དང་། སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུའི་འཁྲུངས་སྐར་ཐེ་བའི་མཛད་སྒོ་མང་པོར་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད།

མཇལ་འཕྲད་སྐབས་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་དྲག་གནོན་ཆེ་བའི་སྲིད་བྱུས་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་དང་། ཤར་ཏུར་ཀིས་ཐན། ལྷོ་སོག ཧོང་ཀོང་། ཐའི་ཝན་ནང་དུ་གནས་སྟངས་ཇེ་སྡུག་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད་སྐོར་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་ནག་གིས་བོད་བཙན་བཟུང་བྱས་ནས་ལོ་ངོ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་འགྲོ་གི་ཡོད་ནའང་བོད་མིའི་སྙིང་སྟོབས་དང་ལ་རྒྱ་གཏོར་ཐུབ་མེད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་སྡུགས། ཁོང་གིས་ཐའི་ཝན་ལ་རྒྱུན་དུ་རྒྱ་ནག་གི་འཇིགས་སྐུལ་གཏོང་གི་ཡོད་པར་ཐའི་ཝན་མི་མང་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེ་ཞུས་ཡོད་པ་རེད།

སྐུ་ཚབ་ཚའི་ལགས་ཀྱིས་ཐེལ་ཧམ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་དང་མཇལ་འཕྲད་ཆེད་ཕེབས་པར་ཐུགས་རྗེ་ཞུས་པ་དང་འབྲེལ། ས་གནས་སུ་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་བྱུས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྩོད་རོལ་ཐེབ་པའི་དཀའ་ངལ་དང་གོ་སྐབས་སོགས་གང་ཡོད་ཐད་ངོ་སྤྲོད་གནང་། དེ་བཞིན་ཁོང་གིས་ཡོ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ངོས་ནས་ཡོ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་དང་རྒྱ་ནག་གི་འབྲེལ་ལམ་དང་ཁ་གཏད་དུ་འགྲོ་བའི་ལས་དོན་ཇི་སྤྱེལ་སྐོར་གསུངས། དེའི་ནང་ཡོ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ཐའི་ཝན་དུ་ཕེབས་པ་དང་། ཡོ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་དང་རྒྱ་ནག་བར་གྱི་ཡོངས་ཁྱབ་མ་འཛུགས་གྲོས་མཐུན (EU China Comprehensive Agreement on Investments) གནས་སྐབས་ཕྱིར་བསྡུ་གནང་བ། ལི་ཐུ་ཝེ་ནི་ཡཱ་གཞུང་ནས་ཐའི་ཝན་སྐུ་ཚབ་ལས་ཁུངས་འཛུགས་རྗེས་ལི་ཐུ་ཝེ་ནི་ཡཱར་རོགས་སྐྱོར་སྤུང་སྐྱོབ་བྱེད་པ་འཚུད་ཡོད།

ཕྱོགས་མཚུངས་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་ཨ་རི་གཞུང་ནས་ཉེ་ལམ་བོད་ཐོག་རྒྱབ་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེ་རུ་བཏང་ཡོད་པའི་སྐོར་སྙན་སེང་ཞུས་ཤིང་། དེའི་ནང་གཙོ་བོ་བོད་དོན་སྲིད་བྱུས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཁྲིམས་འཆར་དང་། བོད་ནང་ཕར་འགྲོ་ཚུར་འོང་གི་གོ་སྐབས་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཁྲིམས། རྒྱལ་སྤྱིའི་མེག་ནི་སི་ཀི་ཁྲིམས་ལ་སོགས་ཡིན། དེ་བཞིན་ཡུ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱིས་ཀྱང་མེག་ནི་སི་ཀི་ཁྲིམས་གཏན་འབེབས་དང་། ཡོ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་དང་རྒྱ་ནག་བར་གྱི་ཡོངས་ཁྱབ་མ་འཛུགས་གྲོས་མཐུན་གནས་སྐབས་ཕྱིར་བསྡུ་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་ཁ་གཏད་དུ་འགྲོ་བའི་ལས་གཞི་བརྩམས་ཡོད། སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་ཡོ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ངོས་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་དབང་བསྒྱུར་འགོག་ཆེད་ཡོ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་སྟེང་བས་བརྟན་དུ་གཏོང་བའི་རེ་བ་གནང་ཡོད། ཚོགས་འདུའི་ནང་སྐུ་ཚབ་རྣམ་གཉིས་ནས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པའི་སྐབས་མཉམ་རུབ་ཐོག་ཕྱག་ལས་གནང་རྒྱུར་མོས་མཐུན་གནང་ཡོད། སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་བཀྲ་ཤིས་ཕུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༡ ཟླ་བ་ ༡༢ ནང་པེ་རི་སིར་ཐའི་ཝན་གཞུང་ཚབ་ཧྥ་རན་སོ་ཡི་སི་ཆི་ཆུང་ཝུ་ (Francoise Chih Chung Wu) ལགས་ཀྱང་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཡོད་པ་རེད།

ད་ཐེངས་ཀྱི་མཇལ་འཕྲད་སྐབས་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་དང་ལྷན་དུ་སྐུ་ཚབ་དོན་ཁང་གི་ཡོ་རོབ་མཐུན་ཚོགས་ཞུ་གཏུག་འགན་འཛིན་རིག་འཛིན་ཆོས་སྒྲོན་ལགས་དང་། སྐུ་ཚབ་ཚའི་ལྷན་དུ་ཐའི་ཝན་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལས་བྱེད་གཉིས་བཅར་ཡོད་པ་བཅས།།

ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱ་བོད་རིགས་ཚོགས་པའི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་དྲུག་པ་བསྐོང་ཚོགས་གནང་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་བ་ ༡ ཚེས་ ༦ ནས་ ༨ བར་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡཱ་བོད་རིགས་ཚོགས་པའི་འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཐེངས་དྲུག་པ་ནའུ་ར་ (Nowra) རུ་ཚོགས་ཡོད་པ་དང་། འགན་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་སུ་ཀེན་བྷེ་ར་ (Canberra) དང་། སི་ཊ་ནི། (Sydney) ཁུ་ཡིན་ལེན་ཊ། (Queensland) ཕིག་ཊོ་རི་ཡ། (Victoria) ནིའུ་ཀཱ་སལ། (Newcastle) ནའུ་ར་ (Nowra) བཅས་ཀྱི་བོད་རིགས་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་དང་ཚོགས་མི་ལྷན་བཅར་ཞུས་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ཡང་སྤྱི་ནོར་༧གོང་ས་༧སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་པར་མཐོང་གྲོལ་རིན་པོ་ཆེར་ལྷ་རས་དཀར་གཙང་མཇལ་དར་སྟོན་འབུལ་ཞུས་པ་དང་ལྷན་ཚོགས་འདུ་དབུ་འཛུགས་ཞུས་ཤིང་། དེ་ནས་བོད་དང་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་གླུ་བཏང་གྲུབ་རྗེས་རྒྱ་ནག་གཞུང་གི་བཙན་གནོན་འོག་འདས་གྲོངས་གྱུར་པ་དང་སྡུག་སྡོང་མྱོང་བཞིན་པའི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་སྐར་མ་གཅིག་རིང་ངག་བཅད་ཀྱིས་མྱ་ངན་གུས་འདུད་ཞུས་ཡོད། ཚོགས་འདུའི་ཐོག་མར་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡ་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་གཙོ་སྐལ་བཟང་ཡོན་ཏན་ལགས་ཀྱིས་ཚོགས་པའི་ལོ་གཉིས་རིའི་མཚམས་

ཀྱི་ལས་བསྡོམས་སྙན་སྒྲོན་ཞུས་རྗེས་ས་གནས་ཚོགས་པ་སོ་སོའི་ལས་བསྡོམས་སྒྲིག་སྒྲུབ་གནང་གྲུབ་མཚམས། ཨོསྟྲེ་ལི་ཡ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཁང་གི་དྲུང་ཆེ་ཟླ་དབང་རྒྱལ་པོ་ལགས་ཀྱིས་ཉེ་ལམ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་བཏོན་པའི་དཔྱ་དངུལ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་སྟོན་གསར་པ་ངོ་སྤྲོད་གནང་། སྐབས་དེར་སྐུ་མགྲོན་གཙོ་བོ་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཀརྨ་སིངྒེ་ལགས་ཀྱིས་ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ལ་ཆབ་སྲིད་མི་སྣར་བོད་དོན་ཞུ་གཏུག་གནང་རྒྱུ་དང་། བོད་མི་ནང་ཁུལ་འཆམ་མཐུན་དོན་ཏོག་རྩ་ཆེག་སྒྲིལ་དགོས་རྒྱུ། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་གནང་རྒྱུ། གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་ནས་བོད་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ནང་མཉམ་ཞུགས་གནང་རྒྱུ་གལ་གནད་ཆེ་ཚུལ་སྐོར་གསུང་བཤད་གནང་། ཚོགས་འདུའི་དམིགས་བསལ་སྐུ་མགྲོན་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྡོ་རྗེ་རིང་བསྟན་འཛིན་ཕུན་ཚོགས་ལགས་ཀྱི་གསུང་བཤད་ནང་། ཚོགས་མི་རྣམས་ནས་ས་གནས་སོ་སོར་བོད་མི་འདུ་འཛོམས་གནང་སྐབས་མང་ཚོགས་ནས་ཁོང་ཉིད་བརྒྱུད་ཞུ་འདོད་ཡོད་པའི་བསམ་ཚུལ་དང་། དཀའ་ངལ་ཇི་ཡོད་བསྡུ་རུབ་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བའི་རེ་སྐུལ་གནང་ཡོད།

ཐེངས་འདིའི་ཚོགས་འདུའི་ནང་གྲོས་གཞི་སྣ་ཚོགས་ཐོག་གྲོས་བསྡུར་གནང་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་གཙོ་ཆེ་ཁག་ནི་བོད་ཀྱི་བདེན་དོན་ཆེད་རང་སྲོག་བློས་བཏང་གནང་མཁན་རྒྱུས་གཅེས་པ་ ༡༥༧ གསོས་པའི་བོད་ནང་གི་བོད་མི་རྣམས་ལ་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེ་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ཨོསྟྲེ་ལི་ཡའི་ནང་དུ་བོད་དོན་ཞུ་གཏུག་ཤུགས་ཆེར་གཏོང་རྒྱུ། ཉེ་ལམ་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་དབུ་འཛུགས་གནང་བའི་དང་བླངས་བོད་དོན་ཞུ་གཏུག་ལས་གཞིར་ཕྱུར་གྲུ་མཉམ་འདེགས་གནང་རྒྱུ་སོགས་ཡིན། ཕྱོགས་མཚུངས་ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ནས་དང་བླངས་དཔྱ་དངུལ་ལག་དེབ་དང་ལག་དེབ་སྔོན་པོ་བརྒྱུད་དཔྱ་དངུལ་དང་ཞལ་འདེབས་གནང་གལ་ཆེ་བའི་སྐོར་ཡང་གྲོས་བསྡུར་གནང་ཡོད་པ་རེད། བགྲོ་གླེང་དང་བཅས་ཚོགས་བཅར་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྔའི་གྲོས་ཆོད་ཁག་ལ་སྐྱར་ཞིབ་གནང་རྗེས། གྲོས་ཆོད་གསར་པ་བཅུ་བཞི་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་ཁོངས་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡ་གཞུང་དང་གྲོས་ཚོགས་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ལ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དབུས་བོད་ནང་གི་ཆབ་སྲིད་བཙོན་པ་རྣམས་གློད་བཀྲོལ་གཏོང་སྣང་སྐུལ་མ་གཏོང་རྒྱུ་དང་། བོད་ནང་ཆོས་དང་རང་དབང་དང་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྩོལ་རྩིས་མེད་གཏོང་བཞིན་པར་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་དགོས་པའི་ཞུ་སྐུལ་གནང་རྒྱུ་སོགས་འཚུད་ཡོད།

མཐར་ཨོསྟྲེ་ལི་ཡ་བོད་རིགས་སྤྱི་མཐུན་ཚོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་གསར་འདེམས་གྲུབ་པ་དང་སྦྲགས་ཚོགས་འདུ་ལེགས་པར་མཇུག་སྒྲིལ་ཞིང་། རྒྱུན་ལས་གསར་པའི་ཚོགས་གཙོར་སྐལ་བཟང་ཚེ་རིང་ལགས་དང་། དྲུང་ཆེར་མགུར་འབུམ་རྒྱལ་ལགས་བསྐོ་བཞག་བྱུང་ཡོད།

སྐབས་དེར་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཀརྨ་སེང་གེ་ལགས་དང་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་རྡོ་རྗེ་རིང་བསྟན་འཛིན་རྡོ་རྗེ་ལགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ནའུ་ར་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་མི་རྣམས་དང་ཐུག་འཕྲད་ཀྱིས་བོད་རིགས་ཚོགས་པས་གོ་སྒྲིག་ཞུས་པའི་དུས་ཆེན་འདུ་འཛོམས་ཁག་ལ་བཅར་རྒྱུ་དང་། བོད་མི་ནང་ཁུལ་འཆམ་འཐུན་དགོས་རྒྱུ། བོད་ལ་ཤ་ཞེན་ཡོད་པའི་གཞོན་སྐྱེས་གསོ་སྐྱོང་གནང་གལ་ཆེ་བའི་སྐོར་གསུངས་ཡོད་པ་བཅས།།

སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཐོག་བགྲོ་གླེང་ལ་དབུ་བཞུགས་མཛད་པ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༦ ཉིན་སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་རྒྱལ་སྤྱིའི་དགེ་ལྡན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གོ་སྒྲིག་ཞུས་པའི་ཉིན་གྲངས་གཉིས་རིང་གི་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་དང་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་རྣམ་པའི་དྲ་ཐོག་བགྲོ་གླེང་དབུ་འབྱེད་ཀྱི་མཛད་སྒོར་དབུ་བཞུགས་དང་བཀའ་སློབ་བཀའ་དྲིན་སྩལ་ཡོད།

དེ་ཡང་གོང་ཚེས་ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ་ཆུ་ཚོད་ ༨ ཙམ་ལ་མགོན་པོ་གང་ཉིད་མཆོག་བཞུགས་སྒར་༸རྒྱལ་བའི་ཕོ་བྲང་གཟིམ་ཆུང་ནས་མཛལ་འཕྲད་ཁང་དུ་ཆིབས་སྒྱུར་གྱིས་བཞུགས་ཁྲིར་འཁོད་མཚམས་བགྲོ་གླེང་ལ་མཉམ་ཞུགས་མཁན་དཔེ་ཁྲིད་དགེ་རྒན་རྣམ་པས་དྲ་ལམ་བརྒྱུད་སྐྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། པཎ་གྲུབ་བཅུ་བདུན་གྱི་གསོལ་འདེབས་གསུང་འདོན་གནང་རྗེས་སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་བཀའ་སློབ་སྩལ་དོན། དེ་རིང་གི་བགྲོ་གླེང་འདི་ནི་ད་ཅང་ཡག་པོ་བྱུང་། འཛམ་མགོན་བླ་མའི་བསྟན་པ་ལ། མང་དུ་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་བཙལ་བས་མཁས། །ཞེས་པ་ནི་ཐོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོར་དེ་སྔ་མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོས་དབུ་ཚད་ཟུང་འཇུག་ལམ་སྟོན་གནང་བ་རེད། བོད་གངས་ཅན་གྱི་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་མཁས་དབང་ཚོས་མཁན་ཆེན་བོ་དྷི་སཏྭའི་ལམ་སྟོན་ལྟར་གཞུང་པོ་ཏི་ལྔ་ད་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེའི་ནང་མཛོད་འདུལ་ནི་གྲངས་འཛིན་ལྟ་བུ་མ་གཏོགས་གནད་འགག་ཆེན་པོ་དམིགས་བསལ་མེད་ཀྱང་ཕར་ཕྱིན་དང་དབུ་མ་གཉིས་ནི་ད་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དབུ་མ་འཇུག་

པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ལ་ལྟ་རྒྱུ་ཡོད། དེ་བཞིན་ཚད་མའི་གཞུང་རྣམས་ལ་བལྟས་ཏེ་དབུ་ཚད་ཟུང་འཇུག་གིས་ལྟ་བའི་ཕྱག་སྲོལ་ད་ཅང་ཡག་པོ་ཞིག་འདུག ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་ལ་སླེབས་ནས་གཙོ་བོ་གདན་ས་གསུམ་དང་བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་བཅས་ནས་གཞུང་ཆེན་སློབ་གཉེར་གྱི་ཕྱག་སྲོལ་ཉམས་པ་མེད་པར་རྒྱུན་བཟུང་བཞིན་ཡོད། དེའི་ཐོག་ལ་རྣམ་གཡེང་གི་འགྲོ་སྐྱངས་ཙུང་ཙམ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྔ་བོད་ལ་འབྲེལ་བ་ཁྲིད་ནས་མེད་པ་དཔེར་ན། ཚན་རིག་དང་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་སྐོར་སློབ་གཉེར་རྒྱ་ཆེ་རུ་བཏང་བ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། གང་ལྟར་གདན་ས་གསུམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞུང་ཆེན་སློབ་གཉེར་ཡོད་པའི་གདན་ས་ཁག་ད་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཐོས་དོན་སྒྲུབ་ལ་གཞོལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་རྒྱུད་ཐོག་ལ་བསྒྱུར་ནས་གཤིས་རྒྱུད་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད་ལ། དེ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་ཡ་མ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་རིང་འདིར་དགེ་བཤེས་རྣམ་པ་ཚོས་བགྲོ་གླེང་གནང་རྒྱུ་རེད། བློ་གསལ་གླིང་གི་མཁན་པོ་ཡེ་ཤེས་འདུག་གམ། ཁོང་ལ་ངོས་རང་དམ་བཅའ་འཚོགས་རྒྱུར་ད་ཅང་དགའ་པོ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ངོས་རང་དམ་བཅར་སྡོད་དགོས་པ་རེད་ཟེར་ན་ཙུང་རྟོག་དྲ་རེད་ཅེས་བཤད་རྒྱུ་བྱུང་། དེ་རིང་འདིར་ཁྱེད་རང་ཚོ་བགྲོ་གླེང་དམ་བཅའ་གནང་མཁན་ཚོར་ངོས་ཀྱིས་ལྟད་མོ་ལྟ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ད་ཅང་ཡག་པོ་འདུག ཐུགས་རྗེ་ཆེ། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིགས་ཚོགས་སོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་ད་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ངོས་ལ་ཆ་བཞག་ན་དེ་སྔ་དཔེ་ཆར་བལྟས་པའི་སྐབས་སུ་ཁྲལ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་ཡོད་པ་མ་རེད། བར་སྐབས་དབུ་མ་འཇུག་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞུང་དེ་དག་ངོས་ཀྱི་རྒྱུན་མཁོའི་དཔེ་ཆའི་གྲས་སུ་བཞག་ཡོད། དབུ་མ་རིགས་ཚོགས་དྲུག་ནི་བསམ་བློ་གཏོང་བར་ད་ཅང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད། གཞུང་ཆེན་དག་ལ་དབུ་ཚད་ཟུང་གི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་དུས་སེམས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་རེད་མ་གཏོགས་རྟགས་གསལ་གཏོང་བའི་སྐད་ཆ་གཅིག་པུ་མ་རེད། དེར་བརྟེན་གཞུང་ཆེན་ལ་བལྟ་རྒྱུ་ད་ཅང་ཆེན་པོ་རེད། ད་ཁྱེད་རང་ཚོས་བགྲོ་གླེང་གནོངས། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ། །

བྱང་ཨ་རི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་ཀྱིས་ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་གནད་ཡོད་མི་སྣ་ཁག་གཅིག་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་བ།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་བྱང་ཨ་རི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་གྲུབ་ལགས་དང་དོན་ཁང་གི་དྲུང་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ་ལགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་དྲ་ལམ་བརྒྱུད་ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ (USAID) ཀྱི་ཨེ་ཤེ་ཡ་ལས་དོན་ཚན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་ཕྱུག་རོགས་གཞོན་པ་ཨན་ཇ་ལི་ཀོར་(Anjali Kaur) ལགས་དང་། ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་ལྷོ་དབུས་ཨེ་ཤེ་ཡ་ལས་དོན་ཚན་པའི་འགན་འཛིན་ཐེའོ་ཌོ་ར་ཌེལ་ (Theodora B Dell) ལགས། ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་གར་དང་འབྲུག་ལས་དོན་ཚན་པའི་ལས་གཞི་ཐབས་བྱུས་ཁྲིད་མཁས་པ་ཇོ་ཨལ་ཊེ་ཡི་ལོར་ (Joel Taylor) ལགས། ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱ་གར་ལས་དོན་ཚན་པའི་འགན་འཛིན་ཇེན་ནི་ཕར་ལོ་རི་ (Jennifer Lowry) ལགས། མེ་གན་ (Megan McLaughlin) ལགས་བཅས་དང་ལྷན་དུ་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཡོད།

སྐབས་དེར་ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་ལྷོ་དབུས་ཨེ་ཤེ་ཡ་ལས་དོན་ཚན་པའི་འགན་འཛིན་ཐེའོ་ཌོ་ར་ཌེལ་ལགས་ཀྱིས་ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་རྒྱ་བལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཡོད་པའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བ་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་དང་རང་མགོ་རང་ཐོན་ཡོང་སླད་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གནང་བཞིན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས་གནང་ཡོད། བྱང་ཨ་རི་སྐུ་ཚབ་དོན་གཅོད་རྣམ་རྒྱལ་མཆོག་གྲུབ་ལགས་ཀྱིས་ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ནས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ལས་གཞི་འདྲ་མིན་དང་། དེ་བཞིན་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་རྣམས་ལ་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གནང་དང་གནང་བཞིན་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་པ་དང་འབྲེལ་འབྱུང་འགྱུར་ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་དང་ལྷན་དུ་མཉམ་རུབ་ཀྱིས་ཕྱག་ལས་གནང་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གསུངས་ཡོད། ཨ་རི་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་ཨེ་ཤེ་ཡ་ལས་དོན་ཚན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་ཕྱུག་རོགས་གཞོན་པ་ཨན་ཇ་ལི་ཀོར་ལགས་ཀྱིས་ཨ་རིའི་རོགས་ཚོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བཙན་བྱོལ་བོད་མི་རྣམས་ལ་མུ་མཐུད་རོགས་རམ་གནང་རྒྱུའི་ཚོད་སེམས་བརྟན་པོ་ཡོད་པའི་སྐོར་དང་། བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་ལྷན་དུ་མུ་མཐུད་མཉམ་རུབ་གནང་རྒྱུའི་འདུན་པ་ཡོད་པ་མ་ཟད། གང་མགྱོགས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་རྣམ་པ་དང་ལྷན་དུ་དངོས་སུ་མཇལ་འཕྲད་གནང་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་སྐོར་གསུངས་ཡོད་པ་བཅས།།

བྲག་འགོ་རུ་བོད་མི་བཅུ་གྲངས་ཤིག་འཛིན་བཟུང་བྱས་པ།

༄༅། །ཉེ་ཆར་བྲག་འགོ་རུ་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཐུབ་དབང་སྐུ་བརྙན་དང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྐུ་བརྙན། མ་ཎི་དུང་འཁོར་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ། སློབ་གྲྭ་བཅས་གཏོར་བཤིག་བཏང་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་མི་བཅུ་གྲངས་ཤིག་འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད།

དེ་ཡང་འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་འོག་ཚུད་པའི་ཁོངས་སུ་བྲག་འགོ་དགོན་པའི་མཁན་པོ་དཔའ་དཀའ་ལགས་དང་། ཕྱག་མཛོད་ཉི་མ་ལགས། གྲྭ་བསྟན་འཛིན་ཉི་མ་ལགས། གྲྭ་བཀྲ་ཤིས་རྡོ་རྗེ་ལགས། དེ་བཞིན་སྐུ་བརྙན་གྱི་རྡོ་བཀོས་པ་ལྷ་མོ་གཡང་སྐྱབས་ལགས་དང་ནོར་པ་ཚེ་རིང་བསམ་གྲུབ་ལགས་བཅས་འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་ཡོད། བོད་མི་གཞན་རྣམས་ཀྱི་མིང་དང་གནས་སྟངས་ཇི་ཆགས་ད་ལྟའི་ཆར་ཤེས་རྟོགས་མ་ཐུབ། ཕྱོགས་མཚུངས་བསྟན་འཛིན་ཉི་མ་ལགས་ལ་རྣམ་འགྱུར་ཡག་པོ་མེད་ཚུལ་བརྗོད་དེ་རྡུང་རྡེག་མནར་གཅོད་དུ་མ་བཏང་ཡོད། ད་ལྟའི་ཆར་བྲག་འགོ་དགོན་པའི་ཧྲུ་བའི་ནང་ཡོད་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྐུ་བརྙན་ཡི་ཁྲི་ ༣༠ ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གཏོར་བཤིག་བཏང་ཡོད། རྫོང་སྲིད་གཞུང་གིས་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྐུ་བརྙན་ཐེངས་གཉིས་ཙམ་གཏོར་རྩིས་བྱས་ཀྱང་གཏོར་བཤིག་བཏང་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན་ཉེ་ཆར་འཕྲུལ་གླང་ (JCB Machine) བཏང་སྟེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྐུ་བརྙན་ཡི་ཁྲི་ ༣༠ ཅན་དེ་ཡང་གཏོར་བཤིག་བཏང་ཡོད།

བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་མཁྱེན་ཚབ་པ་བསྟན་འཛིན་ལེགས་བཤད་ལགས་ཀྱིས་གསུང་དོན། ཉེ་ཆར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཁམས་བྲག་འགོ་རུ་ཐུབ་དབང་སྐུ་བརྙན་དང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྐུ་བརྙན། མ་ཎི་དུང་འཁོར་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ། སློབ་གྲྭ་བཅས་གཏོར་བཤིག་བཏང་བ་དང་། དེ་བཞིན་བོད་མི་ཁག་གཅིག་འཛིན་བཟུང་བཀག་ཉར་བྱས་པ་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་མིའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། སྲོལ་རྒྱུན། ངོ་བོ་བཅས་ལ་སྣང་ཟྭ་བྱས་པ་སྟོན་གྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་ཆོས་དད་རང་དབང་ལའང་ཕྱིས་མེད་རྡོག་རོལ་བཏང་ཡོད། རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་བོད་ནང་གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་སྲིད་བྱུས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པ་དེར་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་རྒོལ་གནང་གི་ཡོད། ཅེས་གསུངས།།

Published by: Tsering Yangkyi, DIIR, **Printer:** Narthang Press (DIIR), CTA, Gangchen Kyishong, Dharamshala-176215 H.P., INDIA **Name of Editor:** Ngawang Thogmed,
Place of Publication: CTA, Gangkyi, Dharamshala-176215 H.P., INDIA Tel:+91-1892-222457/222510 **Email:** diiraddl.secy@tibet.net **Website:** www.bod.asia
Regd. No. HPTIB/2017/74104